

Forma patvirtinta
Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2011 m. birželio 15d. įsakymu Nr. IV-446
(Lietuvos Respublikos kultūros ministro
2017 m. kovo 29 d. įsakymo
Nr. IV-510 redakcija)

KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTO PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS PENKTOJI

(nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos sudarytojo pavadinimas kilmininko linksniu)

NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO VERTINIMO TARYBA

A K T A S

2022-11-28 Nr. KPD-KP-3041

data

Vilnius

vieta

Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo taryba (toliau – Taryba) s u d a r y t a

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2021-07-05 įsakymu Nr. Į-170

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris)

Taryba, s u s i d e d a n t i i š
pirmininko (-ės)

Mariaus Ėmužio

ir narių:

(vardas ir pavardė kilmininko linksniu)

Olgos Mastianicos-Stankevič, Neringos Markauskaitės, Eglės Bazaraitės, Dariaus Juodžio, Mingailės Jurkutės,

(vardai ir pavardės kilmininko linksniu, asmenis nurodyti per kablelį)

v a d o v a u d a m a s i Tarybos nuostatais, patvirtintais

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2019-10-17 įsakymu Nr. Į-279

(teisės akto sudarytojas kilmininko linksniu, data, dokumento rūšis įnagininko linksniu, „Nr.“ ir jo registracijos numeris, dokumentus nurodyti per kablelį)

n u s t a t o, kad:

1. Nekilnojamoji kultūros vertybė (toliau – vertybė) registruojama Kultūros vertybių registre (toliau – Registras) kaip:

- pavienis kultūros paveldo objektas (toliau – objektas)
 kompleksinis objektas (toliau – kompleksas),
kurį sudarantys objektai registruojami savarankiškai
 kultūros paveldo vietovė (toliau – vietovė)

pažymėti tik vieną

2. Pavienis objektas yra: vieta statinys kitas nekilnojamasis daiktas

(pažymėti tik vieną)

3. Komplexo dalys:

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG`o lagerio objektų komplekso lagerių vieta (26161; 1);

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG`o lagerio objektų komplekso karceris (26162; 2);

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG`o lagerio objektų komplekso belaisvių kapai (26163; 3);

(kompleksą sudarantys objektai, jų kodai, priedo Nr.; objektus nurodyti per kabliataškį)

4. Vertybei suteikiamas pavadinimas su vardu ar vardais:

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG`o lagerio objektų kompleksas

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

5. Vertybei suteikiamas pavadinimas:

kompleksas

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

6. Vertybė yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso) (Nr.)

Macikai (k.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

Šilutės sen.

(seniūnija)

Šilutės rajono sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

7. Vertybės (1939-1955 m.;) vertingosios savybės yra:

7.1.3.1. planavimo sprendiniai - tūrinė erdvinė kompozicija, kurią formuoja centrinėje teritorijos dalyje esanti lagerių vieta, PV dalyje išlikęs karceris ir ŠV dalyje esantys belaisvių kapai (-; -; TRP, FF Nr. 1-4.2; 2018 m., 2022 m.);

7.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - XVII a. Macikuose buvo įkurtas dvaras. Po Klaipėdos krašto prijungimo prie Lietuvos, 1924 m. Krašto apsaugos ministerija išigijo dalį buvusio Macikų dvaro, netoli Šilutės, pastatų ir pritaikė juos Lietuvos kariuomenės kareivinėms. Jose buvo dislokuotas 7-ojo pėstininkų pulko 2-asis batalionas. Nacistinis laikotarpis: 1939 m. Klaipėdos kraštą prijungus prie Vokietijos, kareivinėse buvo įkurta karo belaisvių stovykla „Stalag 331“. Vėliau ji pervadinta į „Stalag 1C Heydekrug“, dar vėliau - į „Stalag Luft VI Heydekrug“. Pradžioje stovykloje buvo laikomi lenkų karo belaisviai. Nuo 1940 m. čia kalinti ir belgai bei prancūzai, nuo 1943 m. - Didžiosios Britanijos ir Kanados oro pajėgų puskarininkiai. Vėliau atgabenta ir amerikiečių, australų ir net Naujosios Zelandijos karių. Taip pat kalėjo ir į nelaisvę paimti Sovietų Sąjungos kariai. JAV karinės žvalgybos departamento duomenimis iki sovietų okupacijos Macikuose galėjo kalėti ne mažiau kaip 10 tūkst. žmonių. Tarp jų buvo garsių sąjungininkų pajėgų pilotų. Tai buvo šiauriausia karo belaisvių stovykla Vokietijos reicho ribose. 1944 m. priartėjus frontui, sąjungininkų belaisviai buvo perkelti į kitus lagerius. Dauguma jų traukiniais buvo išgabenti į Vakarų Prūsijoje buvusį „Stalag XX-A“ dabartinėje Lenkijos teritorijoje netoli Torūnės miesto. Apie 900 vyrų buvo išvežti į Klaipėdą ir prekybiniu laivu „Instenburg“ 60 valandų plaukė į Švinemundės uostą prie Ščecino įlankos. Tuomet jų dar laukė kelionė traukiniu ir žygis pėsčiomis į buvusį prie Tychovo miesto dabartinėje Lenkijoje „Stalag Luft IV“. Dalis karo belaisvių šios kelionės metu mirė arba buvo nužudyti. Sovietinis laikotarpis: Stovyklai patekus į Sovietų Sąjungos kontrolę, buvusioje Vokietijos karo belaisvių stovykloje sovietai įkūrė vokiečių ir jų sąjungininkų karo belaisvių lagerį Nr. 184. Jame kalinti vokiečiai, rumunai, vengrai, austrai, čekai, olandai, danai, lietuviai ir kt. 1946 m. lageris Nr. 184 reorganizuotas ir pervadintas gydomuoju. Į jį vežti sunkiai sergantys ir

fiziškai išsekę karo belaisviai iš įvairių kitų Lietuvos vietų. Vien šiuo laikotarpiu Macikuose mirė apie 500 žmonių. Po Antrojo pasaulinio karo lageryje kalinti ir Lietuvos piliečiai neįtikė sovietų valdžiai. 1945 m. Macikuose įkurtas sovietų lageris GULAG, veikęs iki 1955 m. Tai buvo vienas didžiausių lagerių Lietuvoje. Čia buvo kalinami civiliai gyventojai, politiniai kaliniai. Vienu metu jame kalėjo apie 3000 kalinių. Trečdalis jų buvo lietuviai. Taip pat kalėjo rusai, lenkai, baltarusiai. Žmonės GULAG'o lageryje sovietų buvo kalinami už „kontrrevoliucinius nusikaltimus“ (pasipriešinimo dalyviai, partizanų rėmėjai, prievolių neįvykdę ūkininkai, pabėgusieji iš tremties). Lageryje kartu buvo laikomi ir kriminaliniai nusikaltėliai. Nors dokumentuose dažniausiai nurodomos netikros kalinių mirties priežastys, yra žinoma, kad lageryje žmonės būdavo sušaudomi, naikinami dujų kamerose, dalis žmonių mirdavo nuo šalčio ir bado. Lageris turėjo padalinį Rusnės saloje, įkurtą 1951 m., kuriame kalėjo apie 200 žmonių. 1948-1955 m. GULAG'o lageryje žuvo apie 450 žmonių. Žuvę, mirę kaliniai buvo užkasami šalia lagerio. Šiuo metu kapų teritorija yra aptverta tvora, tačiau tiksliai nėra žinoma, kiek žmonių čia iš tiesų užkasta. 1955 m. birželio 18 d. GULAG'o lageris buvo uždarytas. Po uždarymo bandyta sunaikinti karo belaisvių kapus. 1955 m. buvo parengtas kapų teritorijos melioravimo projektas. Nors melioravimo darbai nebuvo atlikti, išlikusi kapų teritorija yra mažesnė, nes vakarinę dalį ilgą laiką plovė ir ardė Šyšos upė. XX a. antroje pusėje GULAG'o lagerio P dalyje pastatyti gyvenamieji namai. 2011 m. Armalėnų kaime (Šilutės r.) po kelio dangą buvo aptikti nacistinės Vokietijos stovyklos karo belaisvių palaikai. 2020 m. atlikti archeologiniai tyrimai, kurių metu ekshumuota 1199 belaisvių palaikų. Palaikai palaidoti netoli aptvertų belaisvių kapų.

(apibūdinimas, būklė, nuoroda į pridedamą fiksaciją, aprašymo data; nurodyti per kabliataškį)

(Tarybos akto, kuriuo anksčiau nustatytos vertingosios savybės ir apibrėžtos teritorijos ribos, data ir Nr.*)

8. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra kultūros paveldo statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

9. Nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje yra:

9.1. Pavienio objekto teritorijoje yra:

(pavienio objekto teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.2. Komplekso teritorijoje yra:

(komplekso teritorijoje esantys vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

9.3. Vietovėje yra:

(į vietovę įeinančios vertybės, jų kodai; vertingųjų savybių požymių turintys objektai; nurodomi per kabliataškį; arba priedo, kuriame jie pateikiami, Nr.)

10. Vertybės vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

[] Archeologinis | [] lemiantis reikšmingumą |

☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☒ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☒ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			
(galima pažymėti kelis)	(galima pažymėti kelis)	(pažymėti kiekvienam pobūdžiui tik vieną)	

11. Pavienio ar kompleksinio objekto, ar vietovės reikšmingumo lygmuo yra:

nacionalinis regioninis vietinis

(pažymėti tik vieną)

12. Vertybės apibrėžtos teritorijos:

12.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslumas (cm)	Y (ordinatė)	X (abscisė)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	342839,08	6138906,01	kv6	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	342990,86	6138824,22	kv6	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	342876,14	6138689,37	kv6	
3-4	-	-	-	-		

4	K	20	343073,58	6138549,14	kv6	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	343186,29	6138474,27	kv6	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	343249,99	6138431,09	kv6	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	343175,48	6138359,13	kv6	
7-8	-	-	-	-		
8	K	20	343100,36	6138260,57	kv6	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	343057,57	6138286,78	kv6	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	343003,22	6138322,17	kv6	
10-11	-	-	-	-		
11	K	20	343008,49	6138330,32	kv6	
11-12	-	-	-	-		
12	K	20	343007,34	6138334,30	kv6	
12-13	-	-	-	-		
13	K	20	343061,86	6138412,34	kv6	
13-14	-	-	-	-		
14	K	20	343030,28	6138440,90	kv6	
14-15	-	-	-	-		
15	K	20	342825,80	6138578,11	kv6	
15-16	-	-	-	-		
16	K	20	342856,38	6138632,19	kv6	
16-17	-	-	-	-		
17	K	20	342779,33	6138675,75	kv6	
17-18	-	-	-	-		
18	K	20	342684,67	6138527,70	kv6	
18-19	-	-	-	-		
19	K	20	342670,93	6138506,21	kv6	
19-20	-	-	-	-		
20	K	20	342654,11	6138517,96	kv6	
20-21	-	-	-	-		
21	K	20	342656,73	6138523,28	kv6	
21-22	-	-	-	-		
22	K	20	342660,68	6138533,91	kv6	
22-23	-	-	-	-		
23	K	20	342664,09	6138556,48	kv6	
23-24	-	-	-	-		
24	K	20	342681,73	6138587,08	kv6	
24-25	-	-	-	-		

25	K	20	342743,34	6138696,38	kv6	
25-26	-	-	-	-		
26	K	20	342748,97	6138706,03	kv6	
26-27	-	-	-	-		
27	K	20	342757,22	6138774,21	kv6	
27-28	-	-	-	-		
28	K	20	342765,78	6138821,28	kv6	
28-29	-	-	-	-		
29	K	20	342804,41	6138840,13	kv6	
29-30	-	-	-	-		
30	K	20	342839,08	6138906,01	kv6	
30-1	-	-	-	-		

12.2. plotas yra:

105941,00 kv. m

13. Vertybės apibrėžta apsaugos zona:

13.1. nustatytas**:

apsaugos nuo fizinio poveikio pozonis

vizualinės apsaugos pozonis

(pažymėti galima abu arba tik vieną)

13.2. apsaugos nuo fizinio poveikio pozonio:

13.2.1. ribos yra:

Taško Nr., Atkarpa	Būdas	Tikslumas (cm)	Y (ordinatė)	X (abscisė)	Geokodas	Aprašymas
1	K	20	342834,40	6138912,16	nz12	
1-2	-	-	-	-		
2	K	20	342873,83	6138890,92	nz12	
2-3	-	-	-	-		
3	K	20	342899,50	6138879,45	nz12	
3-4	-	-	-	-		
4	K	20	342988,32	6138834,34	nz12	
4-5	-	-	-	-		
5	K	20	343007,11	6138819,41	nz12	
5-6	-	-	-	-		
6	K	20	342914,05	6138698,10	nz12	
6-7	-	-	-	-		
7	K	20	342935,19	6138683,96	nz12	
7-8	-	-	-	-		

8	K	20	342917,43	6138660,04	nz12	
8-9	-	-	-	-		
9	K	20	342876,14	6138689,37	nz12	
9-10	-	-	-	-		
10	K	20	342990,86	6138824,22	nz12	
10-11	-	-	-	-		
11	K	20	342839,08	6138906,01	nz12	
11-12	-	-	-	-		
12	K	20	342804,41	6138840,13	nz12	
12-13	-	-	-	-		
13	K	20	342765,78	6138821,28	nz12	
13-14	-	-	-	-		
14	K	20	342757,22	6138774,21	nz12	
14-15	-	-	-	-		
15	K	20	342748,97	6138706,03	nz12	
15-16	-	-	-	-		
16	K	20	342743,34	6138696,38	nz12	
16-17	-	-	-	-		
17	K	20	342681,73	6138587,08	nz12	
17-18	-	-	-	-		
18	K	20	342664,09	6138556,48	nz12	
18-19	-	-	-	-		
19	K	20	342660,68	6138533,91	nz12	
19-20	-	-	-	-		
20	K	20	342656,73	6138523,28	nz12	
20-21	-	-	-	-		
21	K	20	342654,11	6138517,96	nz12	
21-22	-	-	-	-		
22	K	20	342670,93	6138506,21	nz12	
22-23	-	-	-	-		
23	K	20	342684,67	6138527,70	nz12	
23-24	-	-	-	-		
24	K	20	342779,33	6138675,75	nz12	
24-25	-	-	-	-		
25	K	20	342856,38	6138632,19	nz12	
25-26	-	-	-	-		
26	K	20	342825,80	6138578,11	nz12	
26-27	-	-	-	-		
27	K	20	343030,28	6138440,90	nz12	
27-28	-	-	-	-		
28	K	20	343061,86	6138412,34	nz12	
28-29	-	-	-	-		

29	K	20	343007,34	6138334,30	nz12	
29-30	-	-	-	-		
30	K	20	343008,49	6138330,32	nz12	
30-31	-	-	-	-		
31	K	20	343003,22	6138322,17	nz12	
31-32	-	-	-	-		
32	K	20	342830,61	6138434,57	nz12	
32-33	-	-	-	-		
33	K	20	342764,23	6138481,08	nz12	
33-34	-	-	-	-		
34	K	20	342696,89	6138528,26	nz12	
34-35	-	-	-	-		
35	K	20	342673,74	6138492,05	nz12	
35-36	-	-	-	-		
36	K	20	342635,02	6138518,76	nz12	
36-37	-	-	-	-		
37	K	20	342639,29	6138528,02	nz12	
37-38	-	-	-	-		
38	K	20	342643,14	6138533,83	nz12	
38-39	-	-	-	-		
39	K	20	342649,99	6138539,97	nz12	
39-40	-	-	-	-		
40	K	20	342650,22	6138540,82	nz12	
40-41	-	-	-	-		
41	K	20	342650,67	6138542,48	nz12	
41-42	-	-	-	-		
42	K	20	342650,87	6138545,43	nz12	
42-43	-	-	-	-		
43	K	20	342650,22	6138549,19	nz12	
43-44	-	-	-	-		
44	K	20	342650,09	6138553,55	nz12	
44-45	-	-	-	-		
45	K	20	342650,84	6138559,04	nz12	
45-46	-	-	-	-		
46	K	20	342652,45	6138565,32	nz12	
46-47	-	-	-	-		
47	K	20	342654,71	6138572,03	nz12	
47-48	-	-	-	-		
48	K	20	342657,76	6138579,92	nz12	
48-49	-	-	-	-		
49	K	20	342663,08	6138591,23	nz12	
49-50	-	-	-	-		

50	K	20	342668,30	6138600,43	nz12	
50-51	-	-	-	-		
51	K	20	342739,70	6138726,27	nz12	
51-52	-	-	-	-		
52	K	20	342760,59	6138835,23	nz12	
52-53	-	-	-	-		
53	K	20	342775,96	6138841,17	nz12	
53-54	-	-	-	-		
54	K	20	342783,47	6138845,89	nz12	
54-55	-	-	-	-		
55	K	20	342801,04	6138848,76	nz12	
55-56	-	-	-	-		
56	K	20	342834,40	6138912,16	nz12	
56-57	-	-	-	-		
57	K	20	343259,91	6138422,27	nz12	
57-58	-	-	-	-		
58	K	20	343214,03	6138377,87	nz12	
58-59	-	-	-	-		
59	K	20	343198,48	6138362,82	nz12	
59-60	-	-	-	-		
60	K	20	343195,61	6138366,06	nz12	
60-61	-	-	-	-		
61	K	20	343172,03	6138342,82	nz12	
61-62	-	-	-	-		
62	K	20	343105,04	6138256,78	nz12	
62-63	-	-	-	-		
63	K	20	343100,36	6138260,57	nz12	
63-64	-	-	-	-		
64	K	20	343175,48	6138359,13	nz12	
64-65	-	-	-	-		
65	K	20	343249,99	6138431,09	nz12	
65-66	-	-	-	-		
66	K	20	343259,91	6138422,27	nz12	
66-1	-	-	-	-		

13.2.2. plotas yra:

62801,00 kv. m

13.3. vizualinės apsaugos pozonio

13.3.1. ribos yra:

13.3.2. plotas yra:

0 kv. m

13.4. apsaugos zonos plotas yra:

62801,00 kv. m

13.5. [] nustatyta, kad apsaugos zona nereikalinga***.

14. Dėl pripažinimo valstybės saugomu , Įsakymas, 2005-04-29, Nr. ĮV-190

(sprendimas, kuriuo objektas ar vietovė paskelbti ar inicijuoti skelbti saugomais****)

15. Šaltiniai ir literatūra (archyvinė medžiaga, tyrimų ataskaitos, publikacijos ir kt.):

15.1. ANUŠAUSKAS, Arvydas. Lietuvos tautos sovietinis naikinimas 1940-1958 metais. Vilnius. 1996, p. 338-340.

15.2. ABROMAVIČIUS, Egidijus. Spėjama masinių palaidojimų vieta Armalėnų kaime. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2012 metais. Vilnius, 2013, p. 193-196.

15.3. ABROMAVIČIUS, Egidijus. Žaliojoje g., Šilutės r. sav. 2012 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 3854.

15.4. BALSAS, Darius. Macikų lagerio II pasaulinio karo belaisvių masinio laidojimo vietos teritorijos, Šilutės r. sav., Armalėnų k., Žaliosios g., 2016 m. detaliųjų archeologinių tyrimų ataskaita. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 8146.

15.5. BALSAS, Darius; KRANIAUSKAS, Rokas. Armalėnų II Pasaulinio karo belaisvių masinio laidojimo vieta. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2016 metais. Vilnius, 2017, p. 494-497.

15.6. ČIČIURKAITĖ, Ingrida. Nacistinės Vokietijos stovyklos karo belaisvių užkasimo vietos ir kapų (39462) teritorijos, Šilutės r. sav., Armalėnų k., Žaliosios g., II-ojo pasaulinio karo belaisvių (aukų) (palaidojimo vietos detaliųjų archeologinių tyrimų) 2020 m. ataskaita (12 tomų). Vilnius, 2021. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 9963.

15.7. ČIČIURKAITĖ, Ingrida. Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso (17035), H. Zudermano g., Macikų k., Šilutės r. sav. detaliųjų archeologinių tyrimų 2021 m. ataskaita. Vilnius, 2021. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 10381.

15.8. ČIČIURKAITĖ, Ingrida. Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso (17035), H. Zudermano g., Macikų k., Šilutės r. sav. palaikų ekshumavimo, detaliųjų archeologinių tyrimų 2021 m. ataskaita. Vilnius, 2022.

15.9. ČIČIURKAITĖ, Ingrida; KRANIAUSKAS, Rokas, KVIZIKEVIČIUS, Linas; BALSAS, Darius; PETKUS, Marius. Antrojo pasaulinio karo aukų masinė kapavietė Armalėnuose. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2020 metais. Vilnius, 2021, p. 617-624.

15.10. Kultūros vertybės pagrindinis dosjė. Koncentracijos stovyklos vieta ir kapai (I128K). Vilnius, 2001. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka.

15.11. Lietuvos Respublikos istorijos ir kultūros paminklų sąrašas. Vilnius. 1993, p. 206.

15.12. Lietuvos TSR Šilutės rajono gamtos, istorijos ir kultūros paminklų katalogas. Vilnius, 1986, l. 119. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 4, ap. 1, b. 48, b. 119.

15.13. Macikų mirties namai. Antrojo pasaulinio karo belaisvių ir GULAG'o lageriai 1939-1955 metais Šilutės apylinkėse. Vilnius. 2015.

15.14. PETKUS, Marius. Macikų koncentracijos stovyklos vietos ir kapų (17035) teritorijos, Šilutės r. sav. 2011 m. archeologinių žvalgomųjų tyrimų ataskaita. Kultūros paveldo centro paveldosaugos biblioteka, f. 39, ap. 1, b. 2230.

15.15. RIMKUS, Tomas. Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso (17035) teritorijos, Šilutės r. sav. Macikų k., H. Zudermano g. 2019 m. archeologinių žvalgymų ataskaita. Klaipėda, 2020. Lietuvos istorijos instituto rankraštynas, f. 1, b. 9624.

- 15.16. RIMKUS, Tomas; BURKS, Jarrod; BALSAS, Dariu; KRANIAUSKAS, Rokas; VENGALIS, Rokas. Buvusios Macikų koncentracijos stovyklos žvalgymai. Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2019 metais. Vilnius, 2020, p. 467-470.
- 15.17. Šilutės ir Pagėgių krašto dvarai. Klaipėda. 2010. p. 21-23.
- 15.18. VAREIKIS, Vygantas; VITKUS, Hektoras; STONČIUS, Justas; UBIS, Edvinas. Macikai: atminties vieta Europos pakraštyje. Klaipėda, 2022.
- 15.19. Žemėlapis: Heydekrug-werden 1936. [žiūrėta 2018-06-20]. Prieiga per internetą: <http://igrek.amzp.pl/index.php>
- 15.20. Pagerbtos Macikų nacistinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos Gulago lagerių aukos. Prieiga per Internetą: <https://www.urm.lt/default/lt/naujienos/pagerbtos-maciku-nacistines-vokietijos-ir-sovietu-sajungos-gulago-lageriu-aukos> [žiūrėta 2020-12-14].
- 15.21. Prezidentas: totalitarinių režimų įkalčiai nepalieka vietos melui. Prieiga per internetą: <https://www.lrp.lt/lt/prezidentas-totalitariniu-rezimu-ikalciai-nepalieka-vietos-melui/34765> [žiūrėta 2020-12-14].
- 15.22. Vyks Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos, Sovietų sąjungos GULAGo lagerių (1941-1955) aukų pagerbimo ir Armalėnų kaime rastų palaikų kapavietės pašventinimo ceremonija. Prieiga per Internetą: <https://www.silute.lt/vyks-maciku-nacistines-vokietijos-karo-belaisviu-stovyklos-sovietu-sajungos-gulago-lageriu-19411955-m.-auku-pagerbimo-ir-armalenu-kaime-rastu-palaiku-kapavietes-pasventinimo-ceremonija/7344> [žiūrėta 2020-12-14].
- 15.23. Pagerbtos Macikų nacistinės Vokietijos ir Sovietų Sąjungos Gulago lagerių aukos. Prieiga per Internetą: <https://www.silutesmuziejus.lt/news/maciku-kaime-vyko-nacistines-vokietijos-karo-belaisviu-stovyklos-ir-sovietu-sajungos-gulago-lageriu-auku-pagerbimo-ir-armalenu-kaime-rastu-palaiku-kapavietes-pasventinimo-ceremonija/> [žiūrėta 2020-12-14].
- 15.24. Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG`o lagerio objektų kompleksas (1941-1955 m.). Prieiga per internetą: <https://www.silutesmuziejus.lt/maciku-lageriai/> [žiūrėta 2022-09-26];
- 15.25. Macikai. Prieiga per internetą: <https://www.vle.lt/straipsnis/macikai/> [žiūrėta 2022-10-05].

16. Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas administraciniam teismui.

Taryba šiuo a k t u

☐	n u t a r i a, jog vertybei reikalinga teisinė apsauga.	
☒	n u t a r i a, jog turi būti patikslinti Registre registruotos vertybės duomenys	17035
(kodas)
☐	n u t a r i a, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona	(kodas)
☐	n u t a r i a, jog vertybei apsauga netaikoma	

PRIDEDAMA:

1. Kompleksą sudarančio objekto, lagerių vietos, duomenys, 2 l.
2. Kompleksą sudarančio objekto, karcerio, duomenys, 3 l.
3. Kompleksą sudarančio objekto, belaisvių kapų, duomenys, 3 l.
4. Fotofiksacija, 67 nuotraukos, 67, l.
5. Apibrėžtų teritorijos bei apsaugos zonos ribų planas ir ribų pokyčių brėžinys, 3 l.
6. Kadastro žemėlapių ištrauka ir nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašai, 40 l.
7. Ikonografija, 3 l.
8. Brėžinys, 1 l.

Pirmininkas

Marius Ėmužis

PASTABOS

* Pildoma, kai Taryba nutaria, jog Registre registruotai vertybei tik apibrėžiama ar patikslinama apsaugos zona

** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ribos nustatomos paskelbtam ar inicijuotam skelbti saugomu objektui. Jeigu objektas inicijuotas skelbti saugomu, nustatytos apsaugos zonos ribos įsigalioja objektą paskelbus saugomu

*** Kultūros paveldo objekto apsaugos zonos ir jos pozonių ribos nenustatomos, jei jis yra draustinyje ar rezervate, taip pat nepaskelbtam saugomu ar neinicijuotam skelbti saugomu objektui bei Kultūros paveldo objektų ir vietovių apsaugos zonų nustatymo taisyklių nustatytais atvejais

**** Pildoma, kai kultūros paveldo objektas ar vietovė yra paskelbti saugomais ar inicijuoti skelbti saugomais

1 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso lagerių vieta

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

vieta

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Macikai (k.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

Šilutės sen.

(seniūnija)

Šilutės rajono sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: vieta statinys kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (1939-1955 m.;) vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. Žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas** (lygus; teritorija užstatyta Macikų socialinės globos namų pastatais; TRP; FF Nr. 5-12.1; 2018 m., 2022 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **1939-1955 m. teritorijoje veikė nacių ir sovietų įkalinimo įstaigos. Macikų lageriai buvo aptverti kelių metrų aukščio spygliuotos vielos tvora. Už jos buvo metro pločio „mirties juosta“, kurioje laisvai lakstė šunys. Už šios juostos buvo antra tvora. Lagerio kampuose ir per vidurį stovėjo sargybos bokštai, kuriuose buvo įrengti galingi prožektoriai, budėdavo ginkluoti sargybiniai. Palygint nedidelėje lagerio teritorijoje tilpo visi lagerio pastatai: barakai, karceris-izoliatorius, sanitarijos dalis ir kt. 1952 m. duomenimis, tai buvo didžiausias lageris okupuotoje Lietuvoje. Atskiroje uždaroje zonoje, buvo laikomi politiniai kaliniai, nubausti 25 metams pataisomųjų lagerio darbų. Čia buvo kalinamos ir moterys bei kalėjime ar lageryje gimę jų vaikai, kuriems buvo įsteigtas net atskiras barakas. Nemaža dalis čia kalintų žmonių buvo išvežti į kitus lagerius, buvusius Sovietų Sąjungos teritorijoje. Lageryje žuvusiųjų žmonių tikrosios mirties priežastys buvo slepiamos, nes jas sąlygojo sunkus prievartinis darbas, šaltis ir badas. Tiriant išlikusius mirusių kalinių registracijos žurnalus, nustatyta, kad 1948-1955 m. žuvo 365 kaliniai ir 70 vaikų. Laidojant kalinį pagal GULAG'o instrukcijas, buvo reikalaujama ant kapo įkalti kuolelį su kapo numeriu.**

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☒ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☒ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

nacionalinis regioninis vietinis

(pažymėti tik vieną)

2 priedas
(Nr.)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso karceris

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

karceris

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas) (g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)	(pastato) (Nr.)	(korpuso) (Nr.)
Macikai (k.) (gyvenamoji vietovė ir jos tipas) (vs., k., gelež. st., mstl., m.)	Šilutės sen. (seniūnija)	Šilutės rajono sav. (savivaldybė ir jos tipas) (r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: [] vieta [x] statinys [] kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (**pastatytas ~1939 m.;**) vertingosios savybės yra:

5.1.1.2. tūris - **kompaktiškas, stačiakampio plano, 1 a. su pastoge** (-; būklė patenkinama; TRP 2; BR Nr. 1; IKONOGR Nr. 2, 3; FF Nr. 13-17, 16.1, 2.2-6; 2013, 2022 m.); **stogo forma - dvišlaitė** (-; -; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 13-17; 16.1, 2.2-3, 5-6; 2013, 2022 m.); 5.1.1.3. aukštų išplanavimas - **koridorinis, dvipusis** (-; būklė patenkinama; BR Nr. 1, FF Nr. 25, 26.2, 2.1; 2018, 2022 m.); **sienu angos, nišos - stačiakampė ŠR fasado durų anga** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 17, 17.1, 2.3; 2018, 2022 m.); **stačiakampės ŠV, PV, PR fasadų langų angos** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 13-16, 18-22, 16.1, 2.4-7; 2013, 2022 m.); **ŠR fasado pusapskritė švieslangio anga virš įėjimo durų** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 17, 17.1-2, 2.3; 2018, 2022 m.); **ŠR fasado stačiakampė niša** (-; būklė patenkinama; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 17, 17.1, 2.2-3; 2022 m.); 5.1.1.4. fasadų apdaila ir puošyba - **sienu tinko tipas** (reikšmingas medžiagiškumu ir faktūra; tinkas vietomis ištrupėjęs, būklė patenkinama; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 13-19, 21-24, 16.1, 2.2-7; 2013, 2022 m.); **fasadų kampų ir durų apvadų tinkuoti keraminių plytų mūro rustai** (-; būklė patenkinama; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 13-17, 21-22, 16.1, 2.2-3, 5-6; 2013 m.); **tinkuoto keraminių plytų mūro profiliuotas pastogės karnizas viso pastato perimetru** (-; būklė patenkinama; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 13-18, 23, 16.1, 2.2-3, 5-7; 2013, 2022 m.); **tinkuoti keraminių plytų mūro durų angų archivolantai** (-; būklė patenkinama; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 15-17, 16.1, 17.1, 2.2-3, 5-6; 2018, 2022 m.); 5.1.1.5. konstrukcijos - **plytų mūro pamatas su tinkuotu cokoliu** (netyrinėta; -; IKONOGR Nr. 3; FF Nr. 13, 15, 17, 22, 2.2-3, 5-6; 2013, 2022 m.); **keraminių plytų mūro sienos** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 13, 18-19, 2.4, 7; 2018, 2022 m.); **perdanga** (netyrinėta; -; -; 2022 m.); **stalių ir kitų medžiagų gaminiai - medinių langų konstrukcijų ir skaidymo tipas** (svarbus medžiagiškumu ir skaidymu; būklė patenkinama; FF Nr. 13-16, 18-21, 2.4-7; 2013, 2022 m.); **išorės ir prieškambario dvivėrės metalinės durys su grotuotais langeliais, durų metaliniai apkaustai sutvirtinti varžtais** (-; būklė

patenkinama; FF Nr. 17.1, 3, 26.1; 2018, 2022 m.); **medinės lentinės, apkaltos metalu vienvėrės vidaus durys su langeliais, jų metaliniai apkaustai sutvirtinti kniedėmis** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 25, 26.2-3, 2.1; 2018, 2022 m.); **metalinės langų grotos, įrengtos iš vidaus** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 20, 26.4, 2.7; 2018, 2022 m.); 5.1.1.6. vidaus dekoras - **profiluoti pusapskričių švieslangių apvadai** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 26.2, 5; 2018, 2022 m.); **lubų, sienų apdaila - tinko tipas** (reikšmingas medžiagiškumu ir faktūra; būklė patenkinama; FF Nr. 26.2, 4, 2.1; 2018, 2022 m.); **grindų danga - betoninės grindys** (-; būklė patenkinama; FF Nr. 26.2-5, 2.1; 2018 m.);

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius - **naciai ir sovietai šiame pastate buvo įkūrę karcerį, kalinių izoliavimo vietą. Nuo 1955 m. pastatas perduotas Macikų pensionatui. Buvęs karceris paverstas drabužių sandėliu. 1995 m. Šilutės tremtinių ir politinių kalinių sąjungos iniciatyva Macikuose įrengtas lagerio karceris - muziejus, Šilutės muziejaus ekspozicija, kurioje atsispindi skirtingi lagerio istorijos periodai.**

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Architektūrinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Istorinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☒ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Memorialinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus

☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

nacionalinis regioninis vietinis

(pažymėti tik vieną)

Į KOMPLEKSĄ ĮEINANČIO OBJEKTO DUOMENYS

1. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas su vardu ir vardais:

Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovyklos ir Sovietų Sąjungos GULAG'o lagerio objektų komplekso belaisvių kapai

(pilnas vertybės pavadinimas; vardas, vardai suderinami su pavadinimu)

2. Į kompleksą įeinančiam objektui suteikiamas pavadinimas:

kapai

(pagal Registro pavadinimų klasifikatorių)

3. Į kompleksą įeinantis objektas yra gyvenamojoje vietovėje ir (ne -) apima adresą objektą:

(gatvės pavadinimas ir jos tipas)
(g., pr., bul., al., skg., aklg., skv., a., pl., kel., tak.)

(pastato) (Nr.)

(korpuso)
(Nr.)

Macikai (k.)

(gyvenamoji vietovė ir jos tipas)
(vs., k., gelež. st., mstl., m.)

Šilutės sen.

(seniūnija)

Šilutės rajono sav.

(savivaldybė ir jos tipas)
(r., m., sav.)

4. Į kompleksą įeinantis objektas yra: vieta statinys kitas nekilnojamas daiktas

(pažymėti tik vieną)

5. Į kompleksą įeinančio objekto (1939-1955 m.;) vertingosios savybės yra:

5.1.3.4. Žemės ir jos paviršiaus elementai - **belaisvių palaikai** (aptvertoje teritorijoje išlikę kapų kauburėliai, 2020 m. archeologinių tyrimu metu ekshumuoti ir perkelti 1199 palaikai iš Žaliosios g., Armalėnų k., žr. 15.6, 2021 m. archeologinių tyrimu metu atidengti palaikai, apie 900, žr. 15.8.; -; FF Nr. 27-48; TRP 3; 2013 m., 2022 m.)

5.5. Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos įvykius - **belaisvių kapavietės buvo šalia lagerių esančiuose laukuose. Bendras užkastų žmonių skaičius nežinomas. Uždarius Macikų lagerį, buvo bandyta sunaikinti kapus, parengus jų „melioravimo“ projektą. Projektas nebuvo realizuotas, bet dalis kapų visgi sunaikinta po kapines važinėjant traktoriams, dalį nuplovė vakarinėje pusėje pratekanti Šyša. Prasidėjus atgimimui, pradėta tvarkyti kapinių teritorija. 1989 m. pastatytas medinis kryžius Belgijos ir Prancūzijos karo lakūnams atminti, 1996 m. atidengtas paminklas žuvusių JAV karo lakūnų atminimui, pastatyti paminklai Sovietų Sąjungos lakūnams atminti, žuvusiems lenkams atminti, 1997 m. Telšių Alkos muziejaus rūpesčiu pastatytas medinis stogastulpis žuvusio muziejininko, poeto Prano Genio (1902-1952) atminimui. 2020 m. rugpjūčio-spalio mėn. penkiais etapais teritorijos ŠV dalyje perlaidoti 1199 Sovietų Sąjungos karo belaisvių palaikai iš Armalėnų kaimo, Žaliosios g. 1943-1944 m. Vokietijos okupaciniu laikotarpiu Sovietų Sąjungos karo belaisviai, mirę nuo išsekimo ir ligų, iš Macikų belaisvių stovyklos buvo vežami į Armalėnų k. ir ten užkasami. Anot liudininkės H. Petraitytės, 1943-1944 m., kai Macikuose prie upės laidojimui ėmė trūkti vietos, mirusius kalinius imta laidoti Armalėnų kaimo ūkininko Koblenco (Koblenz) žemėje. Liudininkės teigimu, čia laidoti tik sovietiniai karo belaisviai, mirę dėmėtosios šiltinės epidemijos metu. Apie tai liudijo 2011 m. kasant vandentiekio tranšėją aptikti žmonių palaikai ir paskiri radiniai bei 2016 m. atlikti archeologiniai tyrinėjimai. 2021 m. rugpjūčio mėn. buvo atlikti detalieji archeologiniai tyrimai. Tikslas buvo nustatyti palaidojimų teritorijų perimetrą. Tyrimų metu, į Š nuo**

aptvertų belaisvių kapų, buvo atidengta apie 900 belaisvių kapų, kurie buvo užkasti sovietinio lagerio laikotarpiu. 2021 m. buvo atidengti, ekshumuoti ir repatrijuoti 3 JAV karių kapai. Macikų nacistinės Vokietijos karo belaisvių stovykloje Stalag Luft VI žuvo trys JAV karinių oro pajėgų kariai: 1) seržantas Walter Nies (1920-1944.05.27), dalinys: 96 bombonešių eskadrilė, 2 bombonešių grupė. B-17 bombonešio uodegos kulkosvaidininkas. Lėktuvas vokiečių naikintuvų numuštas 1944 sausio 24 d. virš Balkanų, pilotui pavyko lėktuvą nuleisti paplūdimyje netoli Ulcinio, Juodkalnijoje. Pastarajame įgula ir buvo sučiupta, nusiųsta į Frankfurtą, iš ten seržantas papuolė į Macikų belaisvių stovyklą. Pašautas 1944 m gegužės 27 d. paryčiui; 2) seržantas George B. Walker (1918-1944.04.27), dalinys: 369 bombonešių eskadrilė, 306 bombonešių grupė. B-17 bombonešio inžinierius ir viršutinio bokštelio kulkosvaidininkas. Lėktuvas numuštas 1944 m. vasario 3 d. Vokietijoje prie Wilhelmshaven. Išsigelbėjo, tačiau Neuharlingersiel mieste, Vokietijoje buvo sučiuptas ir papuolė į Macikų belaisvių stovyklą. 1944 m. balandžio 27 d. su dar vienu karo belaisviu bandė pabėgti iš stovyklos tačiau buvo pastebėti griovyje prie perimetro tvoros, susigrūmė su lagerio sargyba, grumtynių metu žuvo pašautas į krūtinę; 3) seržantas William F. Teaff (1918-1944.07.10), dalinys: 351 bombonešių eskadrilė, 100 bombonešių grupė. B-17 bombonešio radistas. Lėktuvas numuštas 1944 m. kovo 6 d. Vokietijoje prie Quackenbrück per bombardavimo misiją Berlyne. Likę gyvi įgulos nariai buvo išsiųsti į Oldenburgo oro bazę, iš ten keli papuolė į Macikų belaisvių stovyklą. Būdamas karo belaisviu susirgo difterija. Mirė 1944 m. liepos 10 d., pasak chirurgo, dėl difterijos komplikacijų - podifterinio plaučių ir širdies paralyžiaus. Buvo palaidotas šalia kitų. Be trijų amerikiečių lakūnų, belaisvių kapuose palaidotas dar vienas sąjungininkų karys - karininkas Keith O. Perry (1921-1943.08.23) iš Vankuverio, Kanadoje, tarnavęs 405-ojoje Kanados karališkųjų oro pajėgų eskadrilėje. Jo bombonešis Halifax buvo numuštas 1943 m. balandžio 4 d., karininkas buvo sugautas Zuid- Beijerland mieste Nyderlanduose. Iš ten buvo nusiųstas į Stalag Luft III stovyklą Sagane, Vokietijoje. Po to buvo perkeltas į Stalag Luft VI karo belaisvių stovyklą. 1943 m. rugpjūčio 23 d. pasak britų stovyklos atstovo RAF (Royal Air Force) seržanto James A. G. Deans, WO Perry (Warrant Officer) mirė po trumpos ligos. 2021 m. rugsėjo mėn. 16 d. JAV karių palaikai iškilmingai išlydėti į Nebraską.

6. Žemiau nurodyti kilnojamieji daiktai, saugomi pagal Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymą, yra į kompleksą įeinančio statinio vertingosios savybės:

(kilnojamosios kultūros vertybės, jų kodai; nurodyti per kablelį)

7. Į kompleksą įeinančio objekto vertingųjų savybių pobūdis ar jų derinys yra:

☐ Archeologinis	☐ lemiantis reikšmingumą		
☐ Povandeninis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Mitologinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Etnokultūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus
☐ Architektūrinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas	☐ retas
		☐ svarbus	☐ unikalus

☐ Urbanistinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Želdynų	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Inžinerinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Istorinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☒ Memorialinis	☒ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☒ unikalus
☐ Dailės	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Sakralinis	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kultūrinės raiškos	☐ lemiantis reikšmingumą	☐ tipiškas ☐ svarbus	☐ retas ☐ unikalus
☐ Kraštovaizdžio			

8. Į kompleksą įeinančio objekto reikšmingumo lygmuo yra:

nacionalinis regioninis vietinis

(pažymėti tik vieną)